

Informe d'implementació del Pla de millora dels casals i espais municipals de gent gran

Comissió d'Acció Social i Ciutadania
25 de gener de 2011

1. El Programa municipal per a la gent gran 2006-2010 i el Pla de millora dels casals i espais municipals de gent gran.
2. Funcions dels casals i espais municipals de gent gran.
3. Mapa de centres públics de gent gran de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat.
4. Millores assolides.
5. Nous reptes.
6. Annex 1: Reglament de funcionament de règim intern dels casals i espais municipals de gent gran.
7. Annex 2: Llistat de preguntes.

1. El Programa municipal per a la gent gran 2006-2010 i el Pla de millora dels casals i espais de gent gran municipals

El Programa municipal per a la gent gran 2006-2010 presentat en el Plenari el març de 2006 contenia una aposta clara per l'envelliment actiu i l'impuls de polítiques municipals promotores del protagonisme de les persones grans en tots els àmbits de la vida ciutadana. En clau de línies de treball, aquest Programa es tradueix, d'una banda, en l'articulació d'instàncies de participació de les persones grans a nivell territorial, temàtic i de ciutat i, de l'altra, en l'enfortiment i la millora dels espais propis de dinamització i promoció social. Es destaquen les següents línies estratègiques del Programa municipal per a la gent gran 2006-2010 :

1. *Impulsar la implicació i el protagonisme actiu de les persones grans en tots els àmbits de la vida ciutadana, articulant espais de participació territorials, temàtics i de ciutat, i també a través del suport i l'enfortiment del moviment associatiu i de la xarxa d'entitats de la gent gran.*

Els òrgans de participació dels casals i espais de gent gran que apliquen el *Pla de millora dels casals i espais municipals de gent gran* són un bon exemple d'excel·lència participativa perquè:

- Fomenten la participació activa de la gent gran i la seva corresponsabilització en la gestió.
- Incrementen el nombre de persones quant a l'organització d'activitats.
- Estan oberts amb la resta d'agents socials de la xarxa pública i privada del territori.
- Són representatius de la diversitat d'interessos i necessitats de l'ampli i heterogeni grup de persones grans de la ciutat.
- Són experiència democràtica i de respecte a les pluralitats.
- Promou la paritat de sexes en la seva composició.

2. *Enfortir i millorar els espais propis de dinamització i promoció social de la gent gran, impulsar les dinàmiques i les relacions intergeneracionals, i afavorir la vinculació de les persones grans al conjunt de projectes de desenvolupament comunitari de la ciutat.*

- El Pla de millora dels casals i espais municipals de gent gran ha realitzat una clara aposta per tal que la gent gran faci dels seus equipaments espais de dinamització i promoció social. També, el col·lectiu de la gent gran participa d'un gran ventall de projectes intergeneracionals, molts dels quals són promoguts per la mateixa gent gran des de les comissions d'activitats de solidaritat i de relacions intergeneracionals i, també, en la resta de comissions d'activitats.
- Pel que fa a la vinculació de les persones grans en projectes de desenvolupament comunitari podem afirmar que aquest col·lectiu està altament representat i té un rol actiu en les diverses comissions creades al voltant dels plans de barri i dels plans comunitaris.

3. *Potenciar i articular el conjunt de serveis de proximitat i d'atenció domiciliària, com a base de suport a una vida quotidiana amb els graus més alts de qualitat i d'autonomia possibles en l'entorn habitual tant per a la gent gran com per a les persones cuidadores.*

- Els casals i espais de gent gran són promotors de l'autonomia personal de les persones grans i de l'envelliment actiu i saludable.
- S'ha ampliat la xarxa de casals i espais municipals de gent gran i s'han millorat les infraestructures, el finançament i la cartera de serveis sota criteris d'equilibri territorial, per tal de facilitar un envelliment digne per a tothom, en un entorn acollidor i inclusiu.
- El Pla de millora dels casals i espais municipals de gent gran ha fomentat que aquests equipaments puguin oferir serveis i activitats de proximitat com, per exemple, els àpats en companyia. En aquests sentit, els casals i espais municipals de gent gran compten amb professionals i comissions d'activitats que detecten les possibles demandes de persones grans fràgils o en risc d'exclusió.

En aquest sentit, la mesura de govern del Pla de millora de casals i espais municipals de gent gran presentada al plenari municipal de 2 de febrer de 2007 responia també a la demanda expressada per les persones participants en la I Convenció de Gent Gran de Barcelona, celebrada el febrer de 2003 i en la qual es proposava un canvi substancial de model en la xarxa de casals municipals. Partint de la realitat existent en aquell moment el Pla de millora plantejava quatre objectius principals:

1. Enfortir aquells elements que configuren els casals com a serveis públics de proximitat de caràcter universal en l'àmbit de la gent gran, orientats a la cobertura de necessitats de relació, afecte i sentit de pertinença a una comunitat.
2. Garantir l'equitat en l'oferta de serveis a totes les persones grans de la ciutat respectant les característiques pròpies de cada territori.
3. Adequar la cartera de serveis i el model organitzatiu a les necessitats i expectatives actuals i de futur de la gent gran.
4. Oferir als districtes criteris i eines adequades de planificació i gestió dels seus casals.

Cal destacar que aquests objectius es traduïen en un conjunt d'eixos vertebradors identificadors del nou model:

- Inclusió social i accessibilitat.
- Participació i corresponsabilitat de les persones grans i les seves entitats.
- Potenciació de les xarxes veïnals i comunitàries de relació i suport.
- Col·laboració amb els sistemes de serveis socials, salut, cultura, educació, habitatge, mobilitat i seguretat.
- Reconeixement i respecte de totes les diferències culturals, religioses, d'orientació sexual existents en el col·lectiu de les persones grans de Barcelona.

2. Funcions dels casals i espais municipals de gent gran

Les funcions dels casals i espais municipals de gent gran són:

1. Informació, assessorament i consulta de serveis i activitats per a la gent gran.
2. Promoció d'activitats de dinamització social i cultural, de promoció d'hàbits saludables i de benestar social, de formació permanent, i de lleure.
3. Suport a les iniciatives individuals i col·lectives de la gent gran, tot fomentant l'associacionisme de la gent gran.
4. Foment de la participació activa i de protagonisme ciutadà: el casal i l'espai de gent gran com a dinamitzadors del territori i ciutat.
5. Afavorir i potenciar l'intercanvi intergeneracional.
6. Foment de pràctiques solidàries, de voluntariat i de bon veïnatge.

3. Mapa de centres públics de gent gran de l'Ajuntament de Barcelona i de la Generalitat

El mapa d'equipaments públics de gent gran de la ciutat està format pels 59 centres de gent gran de l'Ajuntament de Barcelona i pels 16 casals de gent gran de la Generalitat de Catalunya, que tot i no estar subjectes al Pla de Millora aprovat al febrer del 2007, tenen una important presència a la ciutat. El mapa distribueix la totalitat d'aquests centres de gent gran en cada un dels barris, facilitant les dades poblacionals de les persones majors de 60 anys.

DISTRICTE	BARRI	POBLACIÓ de 60 i més (1)	Ajuntament Barcelona	
			Generalitat	
Ciutat Vella	Raval	8.437	1	Casal GG Josep Tarradellas
	Barri Gòtic	3.535	2	Casal GG Trueta
	St. Pere-Sta. Catalina-La Ribera	4.837	3	Casal GG Pati Llimona
	Barceloneta	4.105	4	Casal GG Comerç
Eixample	Nova Esquerra Eix.	16.077	5	Espai GG Mediterrànea
	Sant Antoni	11.148	1	Casal GG Barceloneta
	Sagrada Família	14.539	6	Espai GG Esquerra Eixample
	Fort Pienc	8.317	7	Espai GG Sant Antoni
	Antiga Esquerra Eix.	11.719	8	Espai GG Sagrada Família
	Dreta Eixample	11.992	9	Espai GG Fort Pienc
			10	Espai GG M. Aurèlia Capmany
			11	Casal GG Carlit

DISTRICTE	BARRI	POBLACIÓ de 60 i més (1)	Ajuntament Barcelona	
			Generalitat	
Sants - Montjuïc	Sants	10.950	12	Casal GG Cotxeres Sants
	Poble Sec-Parc Montjuïc	9.413	2	Casal GG Sants
	Marina de Port	7.100	13	Casal GG Poble Sec
			14	Casal GG Sant Cristòfol
			15	Casal GG la Capa
	Hostafrancs	3.881	16	Espai GG el Polvorí
	Hostafrancs	3.881	17	Espai GG Casinet Hostafrancs
	Marina Prat Vermell-Z. Franca	304		
	Font de la Guatlla	2.674		
	La Bordeta	4.754		
Sants-Badal	6.281			
Les Corts	La Maternitat i Sant Ramon	6.973	18	Casal GG Sant Ramon
	Les Corts	13.459	19	Espai GG Pere IV
	Les Corts	13.459	20	Casal GG Can Novell
	Pedralbes	3.481	3	Casal GG les Corts

DISTRICTE	BARRI	POBLACIÓ de 60 i més (1)	Ajuntament Barcelona	
			Generalitat	
Sarrià - Sant Gervasi	Sarrià	6.132	21	Casal GG Can Fàbregas
			22	Espai GG Sarrià
	S. Gervasi-la Bonanova	6.750	23	Espai GG Vil·la Florida
	S. Gervasi-Calvany	13.163	24	Casal GG Can Castelló
	Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes	894	25	Espai GG les Planes
			26	Espai GG Vallvidrera
	Tres Torres	3.949		
	Putxet i el Farró	7.429		
Gràcia	Vila de Gràcia	13.031	27	Casal GG Montmany
			28	Espai GG Vila de Gràcia
			4	Casal GG Gràcia
	Camp Grassot i Gràcia Nova	9.720	29	Espai GG la Sedeta
	Vallcarca i els Penitents	4.331	30	Casal GG Penitents
	La Salut	3.826	31	Espai GG la Miranda
			32	Espai GG Pau Casals de Gràcia
El Coll	1.775	33	Espai GG el Coll	

DISTRICTE	BARRI	POBLACIÓ de 60 i més (1)	Ajuntament Barcelona	
			Generalitat	
Horta - Guinardó	Baix Guinardó	7.710	34	Casal GG Baix Guinardó
	Horta	8.128	35	Casal GG Horta
			36	Casal GG Canigó
	Vall d'Hebron	1.618	37	Casal GG la Vall d'Hebrón
	La Teixonera	2.874	38	Casal GG la Teixonera
			5	Casal GG Horta (1)
	Guinardó	10.061	39	Casal GG Parc Guinardó
	Can Baró	2.511		
	Font d'en Fargues	2.589		
	El Carmel	8.794	6	Casal GG Horta (2)
	S. Genís dels Agudells	2.273		
	Montbau	2.076		
	La Clota	138		

DISTRICTE	BARRI	POBLACIÓ de 60 i més (1)	Ajuntament Barcelona	
			Generalitat	
Nou Barris	Turó de la Peira	4.750	40	Casal GG Turó de la Peira
	Ciutat Meridiana	2.239	41	Casal GG Pedraforca
	Canyelles	1.999	42	Casal GG Pau Casals
	Trinitat Nova	2.035	43	Casal GG Platja d'Aro
			7	Casal GG Trinitat
	Porta	7.557	44	Casal GG Casa Nostra
	Les Roquetes	3.598	45	Casal GG Roquetes
	Vilapicina i Torre Llobeta	7.573		
	Can Peguera	693		
	La Guineueta	5.191	8	Casal GG la Guineueta
	Verdun	3.527	9	Casal GG Verdum
	Prosperitat	7.871	10	Casal GG Prosperitat
	Torre Baró	425		
	Vallbona	281		

DISTRICTE	BARRI	POBLACIÓ de 60 i més (1)	Ajuntament Barcelona	
			Generalitat	
Sant Andreu	Bon Pastor	2.756	46	Casal GG Bon Pastor
	Navas	6.189	47	Casal GG Navas
	Sant Andreu	13.965	48	Casal GG Bascònia
			49	Casal GG Mossèn Clapés
			11	Casal GG Sant Andreu
	Baró de Viver	512	50	Casal GG Baró de Viver
	Sagrera	7.794	51	Casal GG la Palmera
	Trinitat Vella	1.819	12	Casal GG Trinitat Vella
	Congrés i els Indians	4.321		

DISTRICTE	BARRI	POBLACIÓ de 60 i més (1)	Ajuntament Barcelona	
			Generalitat	
Sant Martí	Provençals del Poblenou	4.292	52	Casal GG Paraguai-Perú
	Besòs i el Maresme	5.434	53	Casal GG Joan Maragall
	Poblenou	6.932	54	Casal GG Quatre Cantons
			55	Casal GG Taulat-Saladrigas
	Clot	6.089	56	Casal GG Joan Casanelles
	Sant Martí de Provençals	8.254	57	Casal GG Sant Martí
			13	Casal GG Bac de Roda
	Parc i la Llacuna del Poblenou	3.258	58	Casal GG el Parc Sandaru
	La Verneda i la Pau	9.021	59	Casal GG Verneda Alta
			14	Casal GG la Verneda
			15	Casal GG la Pau
	Camp de l'Arpa del Clot	10.663	16	Casal GG Sant Martí
Vila Olímpica del Poblenou	1.194			
Diagonal Mar i Front Marítim	2.169			
		426.149		

De les 426.149 persones de 60 i més anys empadronades a la ciutat (Padró 2009), 374.397 (87'86%) disposen d'un o més centres públics de gent gran al seu barri.

Dels 73 barris de la ciutat, 54 (73'97%) disposen d'un o més centres públics de gent gran.

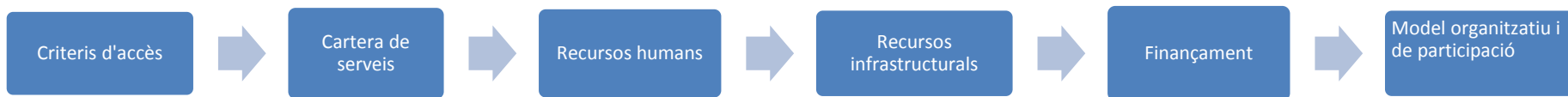

A l'Ajuntament de Barcelona, en el moment de desplegar del Pla de Millora es partia de realitats molt heterogènies pel que fa a la tipologia dels serveis. Per aquest motiu, en una primera fase, es va analitzar la desviació existent de cada equipament respecte als estàndards i posteriorment es van creuar amb la realitat de població i existència d'altres serveis similars en el territori. Així, partint d'aquesta anàlisi es va plantejar una proposta de reordenació dels equipaments de gent gran existents l'any 2007, diferenciant-los en tres tipologies d'equipaments de proximitat i de promoció social de gent gran:

A. Casals i Espais de Gent Gran: definits en el Pla de millora dels casals i espais municipals de gent gran i que han de comptar amb un model organitzatiu establert, una cartera de serveis bàsica, uns recursos humans concrets, una infraestructura adequada i el corresponent finançament. Els casals de gent gran són equipaments que disposen d'un edifici i infraestructura propis o d'ús principal per a la gent gran, i els espais de gent gran són espais que estan ubicats en altres equipaments de caire generalista però que disposen d'un espai d'ús exclusiu. Aquests trets diferencials, però, no suposen que el ciutadà rebi serveis diferents.

El diagnòstic dels centres municipals de gent gran tipificats com a casals i espais municipals de gent gran s'ha dut a terme mitjançant un llistat de verificació o bateria de preguntes referides al nivell de compliment dels sis estàndards definits per tal d'analitzar la desviació existent en cada un dels estàndards per centre. Aquesta anàlisi s'ha realitzat anualment des de l'any 2008 elaborant un informe de procés.

Estàndards analitzats:

Per la qualificació dels nivell de compliment s'han utilitzat dos valors:

- Els valors del semàfor: verd, groc o vermell per indicar el procés de manera visual.
- Els valors numèrics i de percentatges sobre el compliment del Pla de Millora en els diferents estàndards analitzats.

Resultant:

0-30%: **vermell**

31-69%: **taronja**

70-100%: **verd**

Desviació alta, requerint d'accions correctores de major complexitat.

Desviació mitja, requerint d'accions correctores ja iniciades o de mitjana complexitat.

Desviació mínima, requerint si és necessari accions ja planificades o de baixa complexitat

DISTRICTE	BARRI	POBLACIÓ de 60 i més (1)	CASAL / ESPAI	CRITERIS ACCÉS	Nivell compliment	CARTERA SERVEIS	Nivell compliment	RECURSOS HUMANS	Nivell compliment	INFRASTRUCTURA	Nivell compliment	FINANÇAMENT	Nivell compliment	MODEL ORGANITZATIU	Nivell compliment	TOTAL
Ciutat Vella	Raval	8.437	1 Casal GG Josep Tarradellas		80%		75%		75%		65%		90%		60%	74%
			2 Casal GG Trueta		80%		75%		75%		10%		90%		69%	66%
	Barri Gòtic	3.535	3 Casal GG Pati Llimona		80%		70%		75%		50%		90%		60%	63%
	St. Pere-Sta. Catalina-La Ribera	4.837	4 Casal GG Comerç		80%		75%		70%		40%		90%		50%	67%
	Barceloneta	4.105	5 Espai GG Mediterrània		80%		70%		70%		70%		90%		50%	68%

DISTRICTE	BARRI	POBLACIÓ de 60 i més (1)	CASAL / ESPAI		CRITERIS ACCÉS	Nivell compliment	CARTERA SERVEIS	Nivell compliment	RECURSOS HUMANS	Nivell compliment	INFRASTRUCTURA	Nivell compliment	FINANÇAMENT	Nivell compliment	MODEL ORGANITZATIU	Nivell compliment	TOTAL
Eixample	Nova Esquerra Eix.	16.077	6	Espai GG Esquerra Eixample		50%		100%		100%		69%		75%		100%	82%
	Sant Antoni	11.148	7	Espai GG Sant Antoni		50%		100%		100%		90%		75%		100%	86%
	Sagrada Família	14.539	8	Espai GG Sagrada Família		70%		100%		100%		70%		75%		100%	80%
	Fort Pienc	8.317	9	Espai GG Fort Pienc		60%		100%		100%		50%		75%		80%	78%
	Antiga Esquerra Eix.	11.719	10	Espai GG M. Aurèlia Capmany		69%		100%		70%		10%		35%		80%	61%
Sants-Montjuïc	Sants	10.950	11	Casal GG Cotxeres Sants		80%		100%		100%		100%		100%		80%	90%
	Poble Sec-Parc Montjuïc	9.413	12	Casal GG Poble Sec		80%		90%		90%		70%		80%		80%	79%
	Marina de Port	7.100	13	Casal GG Sant Cristòfol		80%		90%		100%		70%		80%		80%	75%
			14	Casal GG la Capa		80%		75%		90%		69%		80%		80%	76%
			15	Espai GG Polvorí		80%		90%		100%		70%		80%		80%	75%
Les Corts	La Maternitat i Sant Ramon	6.973	16	Espai GG Pere IV		80%		30%		30%		30%			30%	40%	
Sarrià-S. G.	Sarrià	6.132	17	Casal GG Can Fàbregas		80%		100%		100%		60%				69%	81%
	S. Cervasi-Calvany	13.163	18	Casal GG Can Castelló		80%		100%		100%		69%				69%	83%

DISTRICTE	BARRI	POBLACIÓ de 60 i més (1)		CASAL /ESPAI	CRITERIS ACCÉS	Nivell compliment	CARTERA SERVEIS	Nivell compliment	RECURSOS HUMANS	Nivell compliment	INFRASTRUCTURA	Nivell compliment	FINANÇAMENT	Nivell compliment	MODEL ORGANITZATIU	Nivell compliment	TOTAL
Gràcia	La Salut	3.826	19	Casal GG Pau Casals de Gràcia		30%		50%		40%		70%		30%		30%	42%
	Vila de Gràcia	13.031	20	Espai GG Vila de Gràcia		50%		50%		70%		30%		30%		30%	43%
Horta - Guinardó	Baix Guinardó	7.710	21	Casal Baix Guinardó		80%		100%		100%		100%		100%		100%	97%
	Horta	8.128	22	Casal GG Horta		80%		100%		100%		100%		100%		100%	97%
	Vall d'Hebron	1.618	23	Casal GG la Vall d'Hebrón		80%		100%		100%		100%		100%		100%	97%
Nou Barris	Turó de la Peira	4.750	24	Casal GG Turó de la Peira		70%		75%		50%		65%				30%	58%
	Porta	7.557	25	Casal GG Casa Nostra		65%		40%		40%		80%				30%	52%
Sant Andreu	Navas	6.189	26	Casal GG Navas		80%		100%		100%		100%		100%		60%	90%
	Sant Andreu	13.965	27	Casal GG Bascònia		80%		90%		40%		69%		35%		69%	63%
			28	Casal GG Mossèn Clapés		80%		100%		100%		30%		100%		69%	79%
	Sagrera	7.794	29	Casal GG la Palmera		80%		80%		100%		90%		100%		65%	87%

DISTRICTE	BARRI	POBLACIÓ de 60 i més (1)	CASAL /ESPAI	CRITERIS ACCÉS	Nivell compliment	CARTERASERVEIS	Nivell compliment	RECURSOS HUMANS	Nivell compliment	INFRASTRUCTURA	Nivell compliment	FINANÇAMENT	Nivell compliment	MODEL ORGANITZATIU	Nivell compliment	TOTAL
Sant Martí	Besòs i el Maresme	5.434	30	Casal GG Joan Maragall	70%		50%		40%		30%				40%	46%
	Poblenou	6.932	31	Casal GG Quatre Cantons	100%		100%		100%		100%		100%		100%	100%
			32	Casal GG Taulat-Saladrigas	80%		70%		30%		100%			60%	68%	
	Clot	6.089	33	Casal GG Joan Casanelles	100%		100%		100%		100%		100%		100%	100%
	Sant Martí de Provençals	8.254	34	Casal GG Sant Martí	80%		69%		50%		70%				50%	63%
	Parc i la Llacuna del P.	3.258	35	Casal GG el Parc Sandaru	80%		80%		50%		69%				70%	69%
	La Verneda i la Pau	9.021	36	Casal GG Verneda Alta	70%		50%		50%		30%				50%	50%

Nivells de compliment:

- 0-30%: **vermell**
- 31-69%: **taronja**
- 70-100%: **verd**

B. Altres Serveis de Dinamització de Gent Gran: La necessitat de fer dels equipaments de gent gran uns veritables serveis de proximitat i amb presència a tots els barris, obliga a definir una nova tipologia de servei adequada per a barris de menys de 8.000 habitants majors de 60 anys i per a barris amb una orografia complexa. Aquesta tipologia de servei anomenada “*Servei de dinamització de gent gran*” està pendent de desenvolupar el corresponent marc teòric i els seus estàndards.

DISTRICTE	BARRI	Població de 60 i més (1)	Altres Serveis de Dinamització de Gent Gran	
Eixample	Dreta Eixample	11.992	1	Casal GG Carlit
Les Corts	La Maternitat i Sant Ramon	6.973	2	Casal GG Sant Ramon
	Les Corts	13.459	3	Casal GG Can Novell
Gràcia	Vila de Gràcia	13.031	4	Casal GG Montmany
	Vallcarca i els Penitents	4.331	5	Casal GG Penitents
Horta - Guinardó	Horta	8.128	6	Casal GG Canigó
	La Teixonera	2.874	7	Casal GG La Teixonera
	Guinardó	10.061	8	Casal GG Parc Guinardó
Nou Barris	Ciutat Meridiana	2.239	9	Casal GG Pedraforca
	Canyelles	1.999	10	Casal GG Pau Casals
	Trinitat Nova	2.035	11	Casal GG Platja d'Aro
	Les Roquetes	3.598	12	Casal GG Roquetes
Sant Andreu	Bon Pastor	2.756	13	Casal GG Bon Pastor
	Baró de Viver	512	14	Casal GG Baró de Viver
Sant Martí	Provençals del Poblenou	4.292	15	Casal GG Paraguai-Perú

C. Centres Cívics, Casals de Barri i altres: en el llistat de casals i espais de gent gran de l'any 2007 hi havia centres cívics, casals de barri o altres espais municipals amb una important presència de gent gran o d'entitats de l' àmbit. No per això es podien considerar casals o espais de gent gran. Per aquest motiu, conjuntament amb els districtes es va decidir treure'ls de la llista de casals i espais, i intensificar el treball de dinamització de la gent gran d'aquests equipaments de caire generalista, entenent que també la gent gran forma part del seu públic diana.

DISTRICTE	BARRI	POBLACIÓ de 60 i més (1)		Espais de Gent Gran que passen a ser Centres Cívics o Casals de Barri	Centres Cívics i Casals de Barri
Sants - Montjuïc	Hostafrancs	3.881	1	Espai GG Casinet Hostafrancs	Centre Cívic Casinet Hostafrancs
Sarrià - Sant Gervasi	Sarrià	6.132	2	Espai GG Sarrià	Centre Cívic Casal de Sarrià
	S. Gervasi-la Bonanova	6.750	3	Espai GG Vil·la Florida	Centre Cívic Vil·la Florida
	Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes	894	4	Espai GG les Planes	Centre Cívic l'Elèctric
			5	Espai GG Vallvidrera	Centre Cívic Vallvidrera
Gràcia	La Salut	3.826	6	Espai GG la Miranda	Casal de Barri la Miranda
	El Coll	1.775	7	Espai GG el Coll	Centre Cívic el Coll
	Camp Grassot i Gràcia Nova	9.720	8	Espai GG la Sedeta	Centre Cívic la Sedeta

El següent quadre és el resultat de reordenar els casals de gent gran municipals i classificar-los segons la seva tipologia de serveis:

Tipologia de centre	Adequats al Pla de Millora	Amb possibilitats d'adequar-se al Pla de Millora	Total
Casals i espais de gent gran	21	15	36
Altres Serveis de dinamització de gent gran <i>(pendent de definició del model)</i>			15
Total equipaments de gent gran			51

Tipologia de centre	Total
Centres cívics, casals de barri i altres	8

4. Millores assolides

- Relació d'intervencions de remodelació o ampliació.

Durant aquest mandat l'Ajuntament de Barcelona ha construït a la ciutat 11 edificis per ubicar casals o espais de gent gran ja existents, que s'hi han traslladat, i ha edificat 3 equipaments més per ubicar casals i espais de gent gran de nova creació. A més a més, durant el mateix període, ha remodelat o ampliat altres 10 equipaments

L'import total de les intervencions en aquests 24 centres és de 20.864.293,34 €.

DISTRICTE	Barri	Equipament	Edifici nou	Remodelació o ampliació
CIUTAT VELLA	Raval	Casal GG Josep Tarradellas		X
CIUTAT VELLA	Raval	Casal GG Trueta	X	
CIUTAT VELLA	Gòtic	Casal GG Pati Llimona		X
EIXAMPLE	Esquerra de l'Eixample	Espai GG Esquerra Eixample		X
EIXAMPLE	Sant Antoni	Espai GG Sant Antoni	X	
EIXAMPLE	Sagrada Família	Espai GG Sagrada Família		X
SANTS-MONTJUÏC	Sants	Casal GG Cotxeres Sants	X	
SANTS-MONTJUÏC	Marina del Port	Espai GG Polvorí		X
SANTS-MONTJUÏC	Marina del Port	Casal GG Sant Cristòfol *	X	
LES CORTS	Les Corts	Casal GG Can Novell	X	
SARRIÀ-SANT GERVASI	Sant Gervasi	Casal GG Can Castelló		X
SARRIÀ-SANT GERVASI	Sarrià	Casal GG Can Fàbregas		X

GRÀCIA	Vallcarca	Casal GG Penitents		X
HORTA-GUINARDÓ	Guinardó	Casal GG Baix Guinardó	X	
HORTA-GUINARDÓ	Horta	Casal GG Horta	X	
HORTA-GUINARDÓ	Vall d'Hebron	Casal GG la Vall d'Hebrón *	X	
NOU BARRIS	Roquetes	Casal GG Roquetes		X
SANT ANDREU	Sant Andreu	Casal GG Mossèn Clapés	X	
SANT ANDREU	Sagrera	Casal GG La Palmera	X	
SANT ANDREU	Navas	Casal GG Navas	X	
SANT MARTÍ	Parc i Llacuna del Poblenou	Casal GG Parc Sandaru	X	
SANT MARTÍ	Sant Martí	Casal GG Sant Martí		X
SANT MARTÍ	Clot	Casal GG Joan Casanelles	X	
SANT MARTÍ	Poblenou	Casal GG Quatre Cantons *	X	
			14	10
24				

*Edifici construït per ubicar un equipament de nova creació que s'ha incorporat a la xarxa.

- Millora en l'oferta de serveis i increment en la tipologia d'activitats:

1. Increment gradual dels "Punts d'informació dels casals i espais de gent gran"

El servei d'informació i acollida es valora com un servei essencial a l'hora d'afavorir l'accés a nous públics, per a l'orientació de les persones grans interessades en accions de voluntariat i per a la prevenció i atenció de les persones grans en situacions de fragilitat. Coincidint amb el desplegament del Pla de Millora, des de l'any 2007 s'han incrementat els punts d'informació en els casals i espais de gent gran. Si **l'any 2007 hi havia 6 centres** que disposaven d'un servei d'informació professionalitzat amb horari estable d'atenció, **l'any 2010 en són 21** sobre 34 equipaments possibles amb aquest servei.

2. Millora i reordenació dels espais de lliure accés: espai relacional, espai de joc, espais exteriors i aules informàtiques.

En els centres on s'ha desplegat el Pla de millora es disposa d'espais de joc separats i, sempre que ha estat possible, diferenciats de l'espai relacional de conversa, descans o lectura. També s'han anat ampliant els espais exteriors; horts, terrasses, pistes de petanca i sortides a parcs públics, perseguint l'objectiu de millorar el confort, modernitzar els centres i adequar-los a les demandes i necessitats del sector creixent de persones grans de la ciutat.

3. Increment en l'oferta i tipologia d'activitats millorant la qualitat i a preus accessibles.

El Pla de millora defineix quatre grans tipologies d'activitats dins de la cartera de serveis bàsics dels casals i espais municipals de gent gran. En els inicis del desplegament del Pla de millora, una gran part dels centres comptaven amb un nombre important d'activitats de lúdiques i de lleure (festes, balls i joc) que contrastava amb un nombre molt inferior d'activitats de foment d'hàbits saludables, culturals i de formació permanent, i amb molt menor mesura de relacions intergeneracionals.

En els casals adequats al model es poden trobar activitats de promoció de la salut en diferents formats: conferències, caminades, tallers d'entrenament de la memòria, ioga, tai-txi, balls, gimnàstica, estiraments i cuina saludable, entre d'altres. El programa de formació permanent contempla les possibles accions de les aules de cultura i extensió universitàries, cursos i tallers, sortides culturals i altres actes vinculats al món de les arts plàstiques, musicals i literàries. Pel que fa als programes intergeneracionals, tots els casals realitzen, com a mínim un cop l'any, projectes de treball amb infants i joves, persones immigrades i amb discapacitat per trencar estereotips atribuïts a la gent gran i al revés.

Alguns dels indicadors disponibles per mesurar aquests canvis en la tendència de la tipologia d'activitats, entre d'altres, són el nombre de tallers d'entrenament de la memòria o l'increment del nombre d'aules informàtiques conveniades amb la Fundació La Caixa.

- Increment del nombre d'aules d'informàtica conveniades amb la Fundació La Caixa i de les accions de formació

	2007	2008	2009	2010	▲%2007-2010
Aules amb convenis	9	15	17	19	111%
Cursos trimestrals oferts per la Fundació La Caixa	108	163	171	203	87%
Cursos trimestrals oferts per voluntaris	38	88	96	102*	----
Participants en les activitats de les aules	1.460	3.497	3.813	4.228*	----

*Aquestes dades estan pendents del tancament definitiu del 2010.

- Increment del nombre de tallers d'entrenament de la memòria

	2007	2008	2009	2010
Tallers d'entrenament de la memòria	77	84	90	92*
Participants	1.051	1.080	1.352	1.378*

*Aquestes dades estan pendents del tancament definitiu del 2010.

- Increment en l'oferta de tallers de formació permanent

	2007	2008	2009	2010
Total d'oferta de tallers	1.413	1.530	1.678	1.825*
Participants als tallers	24.753	24.138	30.564	32.072*

*Aquestes dades estan pendents del tancament definitiu del 2010.

4. Millora del suport a les iniciatives grupals i comunitàries de la gent gran dels territoris

Amb la incorporació de 48 professionals de l'àmbit de la dinamització social en els centres i la millora en la dotació d'espais i equipament tècnic (pantalles, projectors, equips de so, entarimats, TV, DVD, ordinadors, cuina i d'altres) s'han afavorit moltes de les iniciatives individuals o grupals de les persones grans del territori. L'acció dels professionals ha estat sempre orientada cap al suport d'iniciatives que afavoreixin l'empoderament de les persones grans i el seu protagonisme ciutadà.

5. Foment del voluntariat i del seu reconeixement

En general, als casals i espais municipals de gent gran es constata un fort increment de persones voluntàries que ofereixen el seu temps per compartir de manera solidària amb els altres. En relació al voluntariat, val a dir que el document del Règim de Funcionament esmenta especialment la figura del voluntariat, reconeixent drets i deures i aportant valor a la seva tasca. En tots els centres de gent gran on s'ha implementat fins ara el Pla de millora, s'acull, s'orienta i es forma a les persones voluntàries. La programació d'activitats anual preveu realitzar actes de reconeixement, de formació i d'intercanvi sobre els valors de l'acció. Les persones grans disposen de temps per retornar a la societat allò que han rebut i per compartir de manera solidària els coneixements adquirits.

S'està treballant amb els instruments que han de permetre disposar de dades sistematitzades sobre xifres exactes i desglossades del nombre de persones grans que realitzen accions voluntàries en el sí dels casals i espais de gent gran on s'ha desplegat el Pla de millora. Fins aquests moments, la valoració més qualitativa dels tècnics municipals posa l'èmfasi en l'increment significatiu del nombre de persones grans voluntàries tant en els òrgans de participació i gestió dels centres (comissions d'activitats i comissió gestora) com en els cursos de formació permanent, teixint una xarxa d'intercanvi de coneixements i habilitats adquirides al llarg de la vida.

Així, per exemple, algunes de les xifres disponibles sobre l'acció voluntària de la gent gran en els casals corresponents als del Districte d' Horta Guinardó indiquen una progressió en el nombre de persones voluntàries passant de 170 l'any 2008 a 335 l'any 2009.

6. Increment del servei d'Àpats en companyia

L'Ajuntament de Barcelona va posar en marxa el mes de setembre passat, 7 nous menjadors en el marc del programa "Àpats en companyia", a través del qual s'atenen les necessitats alimentàries i relacionals de persones grans i que actualment dona cobertura a tota la ciutat a través dels 20 casals implicats i serveix 689 àpats diaris.

7. Increment del pressupost destinat a activitats i a recursos humans dels centres

La implantació del Pla de millora de casals i espais de gent gran ha suposat un augment del pressupost destinat als casals i espais municipals de gent gran. Pel que fa a la despesa de gestió (activitats i prestació de serveis) dels casals i espais de gent gran durant el període 2007-2010 s'ha anat produint un important increment anual. El pressupost de 2010 representa un creixement d'un 57,4% respecte el pressupost del 2007. Al llarg dels 4 anys, s'hi ha destinat 10,4 milions d'euros.

Despesa Gestió casals, espais i serveis dinamització Gent Gran cap. II i cap. IV					
	2007	2008	2009	2010	TOTAL
Dte. de Ciutat Vella	1.026.980,04	1.037.789,44	1.057.791,94	1.060.393,25	4.182.954,67
Dte. de l'Eixample	281.293,88	289.073,76	289.732,50	294.078,48	1.154.178,62
Dte. de Sants-Montjuïc	50.234,13	198.347,98	401.487,38	409.681,00	1.059.750,49
Dte. de les Corts	62.000,00	108.540,67	110.359,13	112.000,00	392.899,80
Dte. de Sarrià-Sant Gervasi	106.262,22	176.626,04	185.569,60	121.841,66	590.299,52
Dte. de Gràcia	49.532,70	51.326,33	66.432,38	67.325,85	234.617,26
Dte. d'Horta-Guinardó	68.643,92	206.044,51	262.820,00	277.251,36	814.759,79
Dte. de Nou Barris	76.355,96	91.355,96	97.355,96	98.000,02	363.067,90
Dte. de Sant Andreu	61.594,60	219.665,29	335.125,30	335.881,92	952.267,11
Dte. de Sant Martí	137.037,22	151.928,22	155.726,47	245.726,47	690.418,38
TOTAL	1.919.934,67	2.530.698,20	2.962.400,66	3.022.180,01	10.435.213,54

(*)

(*): A Sarrià-Sant Gervasi la disminució del pressupost l'any 2010, s'explica perquè en aquest període es van realitzar obres als casals de gent gran Can Castelló i de Can Fàbregas i durant uns mesos aquests centres no van tenir activitat.

Així, doncs, Barcelona ha destinat durant aquest mandat **31,3** milions d'euros en els equipaments de gent gran, d'aquests **20,8** han estat destinats a inversió, mentre que uns altres **10,4** han suposat despesa de gestió dels Casals.

Fins l'any 2008, en la distribució pressupostària de l'Ajuntament de Barcelona, no es disposava de cap codi funcional específic on imputar les despeses de gestió i de dinamització de casals i espais per a la gent gran. Amb l'objectiu d'afavorir una eficient gestió pressupostària, a partir de l'any 2009, hi ha un codi funcional específic sota el concepte de "Gestió de casals i espais per a la gent gran". No obstant això, cal afegir que molts dels espais de gent gran que comparteixen edifici amb altres tipus de centres (centres cívics, casals de barri, etc.), les corresponents despeses de funcionament no s'imputen funcionalment en funcional "Gestió de casals i espais per a la gent gran", sinó en els centres cívics o altres on estan ubicats.

- Règim de funcionament dels casals i espais de gent gran municipals de Barcelona (annex 1)

Tal com preveia el Pla de millora, s'ha elaborat de manera participativa amb els Districtes i el Consell Assessor de la Gent Gran el Règim de funcionament intern dels casals i espais municipals de gent gran que suposarà un pas endavant en la modernització dels centres. El text articula un conjunt de mesures encaminades específicament al foment de l'envelliment actiu i a la promoció de la participació de la gent gran, identifica quines són les finalitats dels centres, preveu les normes de conducta, regula el funcionament dels òrgans de participació i sanciona aquelles conductes que poden lesionar o deteriorar la convivència.

- Increment de la participació, democràcia interna i paritat als òrgans de participació i gestió dels centres.

La tendència en els casals i espais municipals que s'adeqüen al Pla de millora, és la d'articular entre 6 i fins a 60 comissions d'activitats. Si tenim en compte que cada comissió ha d'estar formada, com a mínim per 3 persones, això suposa vincular entre 18 i 180 persones en la gestió i organització d'activitats dels centres. En aquest moments i estant pendent la recollida sistemàtica d'aquests indicadors, les dades de les comissions d'activitats dels centres d'Horta Guinardó indiquen que l'any 2009 hi van participar 74 persones.

5. Reptes de futur

- Mantenir el nivell d'inversió econòmica de l'Ajuntament en l'àmbit de:
 - les millores estructurals
 - els programes d'activitats
 - el personal de suport
- Informació, formació i suport per dur a terme el canvi organitzatiu i de participació en els casals: canvi de cultura participativa.
- Disseny i aplicació d'un programa informàtic per fer possible el carnet únic ciutat i millorar els sistemes de registre d'indicadors.
- Desenvolupar el marc conceptual i de model d'intervenció de la tipologia de centre "Servei de dinamització de gent gran"
- Iniciar estudis de satisfacció a les persones usuàries dels centres.

6. Annex 1: Reglament de funcionament de règim intern dels casals i espais municipals de gent gran

7. Annex 2: Llistat de preguntes

